

Wiadomość sygnałna

Dotyczy: GOSPODARSTWA RODZINNE - USTAWA

Słowa klucze: gospodarstwa rodzinne; ustawa o gospodarstwie rodzinnym.

Opis sytuacji:

Gospodarstwa rodzinne są w tradycji podstawą polskiego rolnictwa. *Zgodnie z art. 23 Konstytucji z 1997 roku, podstawą ustroju rolnego państwa polskiego jest gospodarstwo rodzinne. [...] Próby kształtowania ustroju rolnego w Polsce podjęte zostały w Konstytucji RP z 1997 roku przez wyznaczenie kierunków dla szczegółowej regulacji prawnej. Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego wprowadziła pojęcie gospodarstwa rodzinnego. Od tego czasu do dziś gospodarstwo rodzinne jako kategoria prawna w ustawodawstwie polskim powoduje liczne wątpliwości.¹ Pozycja gospodarstwo rodzinne nie pojawia się również w większości badań statystycznych a tam gdzie się pojawia dane te są zdezaktualizowane. Obecna próba ustawowego zdefiniowania gospodarstwa rodzinnego i przysługujących mu korzyści może wzmocnić ich pozycję rynkową. Preregulowanie może tą pozycję znacząco osłabić wpływając w sposób istotny na sukcesję. Sukcesja staje się obecnie ważnym problemem gospodarstw rolnych. Młodzi rolnicy nie tylko dostają pod opiekę gospodarstwo ale i często wielopokoleniową rodzinę.*

„Przyjmując, że tendencje zmian w liczbie gospodarstw rolnych w Polsce mają podobny przebieg jak w krajach UE-15, można zakładać, że w 2030 r. będzie w naszym kraju ok. 990 tys. gospodarstw. W dalszym ciągu najszybciej zmniejszać się będzie grupa najmniejszych gospodarstw - głównie jednostki do 5 ha UR, ale także te z przedziału 5-20 ha. Liczebnie będą wzrastać gospodarstwa o powierzchni 20-50 ha (do 2030 r. wzrost o 21%), zaś najszybciej może się zwiększyć liczba gospodarstw z grupy 50-100 ha (do 2030 r. wzrost o ok 52%). Także tendencją wzrostową charakteryzować się będzie liczba gospodarstw z grupy 100 i więcej ha użytków rolnych (wzrost o ok. 35% w porównaniu do 2015 r.)”² Prawdopodobnie oznaczać to będzie znaczące zmniejszenie liczby gospodarstw rodzinnych przy

¹ Damian Puślecki Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu PRAWNE POJĘCIE GOSPODARSTWA RODZINNEGO, STOWARZYSZENIE EKONOMISTÓW ROLNICTWA I AGROBIZNESU Roczniki Naukowe • tom XVIII • zeszyt 2

² DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ ROLNICTWA, OBSZARÓW WIEJSKICH I RYBACTWA W POLSCE Dokument służący opracowaniu Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 Warszawa, maj 2019r.

jednoczesnym zwiększeniu areału pozostałych gospodarstw. Dla części małych gospodarstw ratunkiem może być pełnienie nowych funkcji.

Wnioski:

Konieczne jest kompleksowe podejście do pojęcia jakim jest gospodarstwo rodzinne zarówno od strony materialnej jak i społecznej.

Proponuje się aby ustawa regulowała wszystkie sfery działania gospodarstwa rodzinnego obecnie skodyfikowane w różnych aktach prawa w tym:

- działanie gospodarstw agroturystycznych
- działanie gospodarstw wytchnieniowych
- działanie gospodarstw edukacyjnych
- działanie gospodarstw ekologicznych

Jednocześnie ustawa powinna regulować sprzedaż wyrobów w tym np. napojów alkoholowych własnej produkcji, własnych przetworów zbożowych i mięsnych.

Ważne by ustawa nakładała na KOWR i ODR-y oraz rolnicze szkoły branżowe i technik technika możliwości w obszarach kształcenia w zakresie prowadzenia i rozwijania gospodarstw rolnych (w ww. rodzajach gospodarstw rolnych). Istotne jest również aby szkoły szczebla podstawowego i średniego działające na obszarach wiejskich miały możliwość kształcenia w zakresie sukcesji (np. w obszarze doradztwa zawodowego).

Istotne jest również uruchomienie zwiększonych zachęt dla dzieci rolników aby pozostawały na gospodarstwie. W szczególności tych które wyjechały kształcić się pozwala swoje miejsce zamieszkania.

Powołała do życia stowarzyszenie gospodarstw rodzinnych. Zrzeszające gospodarstw rodzinne, dbające o ich interesy, ułatwiająca sprzedaż płodów rolnych i przetworzonych produktów a także usług w postaci miejsc noclegowych, gospodarstw wytchnieniowych, usług edukacyjnych czy też produktów ekologicznych.

Więcej informacji:

Więcej informacji można uzyskać od ekspertów prowadzących projekt. Informacje o projekcie znajdują się na stronie www.crsg.pl

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030

**FUTURE
CONCEPT**

www.crsg.pl
sekretariat@crsg.pl

tel: (91) 350 70 90
fax: (91) 350 70 91

NIP: 851-309-12-59,
REGON: 320681593

**Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Przedsiębiorstwo Społeczne sp. z o.o.**

ul Lwowska 3/1
71-020 Szczecin

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum

XIII Wydział Gospodarczy

KRS: 0000331642